

EZAGUTZARI DAGOKION PROBLEMA: METODOA

Abiapuntua:

Ezagutza ziurra eta unibertsala lortzeko bide berri bat aurkitu beharra.

Erdi Aroko eredu hautsita zegoen:

Erdi Aroan egiaren irizpidea aginpidea zen.

Erreformaren garaian irizpide hori baliorik gabe gelditu zen: "iritzi anitzak daude eta elkarren kontrakoak"

EZAGUTZARI DAGOKION PROBLEMA: METODOA

Eredu berria:

Matematika

Axiomak

Dudatu ezin diren egia nabariak

Teoremak

Axioma horietatik abiatuz eta dedukzioen bidez lortzen diren egia berriak

EZAGUTZARI DAGOKION PROBLEMA: METODOA

Adimenezko intuizioa:

Ebidentzia edo nabaritasunaren erregela:

«Ez dugu ezer egiazat hartuko argi eta garbi egia dela jakin arte, dudarik ez izan arte, guztiz nabaria, ebidentea izan arte».

Nabaria izatea

Argia izatea.

Bereizia izatea.

EZAGUTZARI DAGOKION PROBLEMA: METODOA

Dedukzio razionala:

Nabariak diren egia horietatik, arrazoia aplikatuz, beste egia batzuk eratortzea.

Arrazoia aplikatzea:

Hainbat erregela errespetatu beharra.

Logika eta ezagutzak frogatzeko errespetatu behar diren erregelak errespetatzea.

Matematikak erabiltzen dituen prozeduretan errespetatu behar dituenak

EZAGUTZARI DAGOKION PROBLEMA: METODOA

Analisia edo azterketaren erregela

Sintesiaren erregela

Zerrendatzearen erregela

EZAGUTZARI DAGOKION PROBLEMA: METODOA

Analisia edo azterketaren erregela

«Aztertzen dugun zailtasun bakoitza ahalik eta gehien zatitzea, soluzio onenak eska lezakeen bezala».

Izate bakuna duen elementuak aurkitzeko.

↙
Bereizia, nahasi ezina, zalantzarik gabekoa

EZAGUTZARI DAGOKION PROBLEMA: METODOA

Sintesiaren erregela

«Nire gogoetak ordena batekin zuzentzea, objektu bakunetatik hasiz eta ezagutzeko errazentatik, apurka-apurka konplexueneraino igotzeko, berez horren arabera bata bestearen atzetik joaten ez diren artean ere ordena bat jarritz».

Izate konplexua duten elementuak

Izate bakuna duten elementuak

Bereizia, nahasi ezina, zalantzarik gabekoa

EZAGUTZARI DAGOKION PROBLEMA: METODOA

Zerrendatzearen erregela

«Horretan guztian oso zerrendaketa konplexuak eta oso berrikusketa orokorrak egin behar ditugu, ezer ez dugula ahaztu ziur egon arte».

Hutsuneak saihesteko, egia batetik bestera pasatzerakoan pentsamenduaren mugimendu iraunkor eta etengabea egin behar da; zerrendaketa ez bada osoa eta hutsuneren bat gertatzen bada, arriskuan jartzen dugu arrazoibideen uztardura eta ondorioaren ziurtasuna.

EZAGUTZARI DAGOKION PROBLEMA: METODOA

Zalantza metodikoa

Zalantzan jartzen ditu:

Ezagutza filosofikoak eta zientifikoak

Zalantza horretatik
kanpo gelditzen dira:

Sineste erlijiosoak
Indarrean dagoen ordena politikoa
Bertako ohiturak (morala)

EZAGUTZARI DAGOKION PROBLEMA: METODOA

Zalantza metodikoa

Helmuga:

Dudatu ezin den egia aurkitu

Argia eta bereizia

EZAGUTZARI DAGOKION PROBLEMA: METODOA

Zalantza metodikoa

Zalantza horren arrazoiak (mailak edo graduak):

- Zentzumenek engainatzen gaituzte eta huts egitera eramaten gaituzte.
- Zaila da loa eta esna bereiztea, beraz, mundu fisikoko gauzat hartzen ditugun gauzak ametsetako munduko gauzak izan daitezke.
- Deabru gaizto batek, oso boteretsu eta jakintsua denak, engainatu nau, eta ziurtzat hartzen dudak ezagutza horren engainuak sortarazikoa da.